

Korstegnet og dets betydninger

Det enkle korstegn, som katolikker gør tusindvis af gange livet igennem, har en dybere mening, end mange måske gør sig klart. I bogen "Sign of the Cross: Recovering the Power of the Ancient Prayer" redegør forfatteren Bert Ghezzi for dets betydning og forklarer, hvordan en seriøs brug af korstegnet kan udvikle ens liv i Kristus.¹

Fra Zenit²

Korstegnet er en meget gammel praksis og en meget oprindelig måde at bede på, forklarer forfatteren Bert Ghezzi. Det er ikke omtalt i Bibelen, men Basilios³ fortalte i det fjerde århundrede, at korstegnet stammede helt tilbage fra apostlene, og at det blev anvendt i forbindelse med dåbshandlingen. Nogle forskere antager også, at Pauli ord om, at han bærer Jesu sårmerker på sin krop,⁴ er en henvisning til korstegnet.

I sin bog skriver Bert Ghezzi, at korstegnet stammer fra en tid tæt på Jesu egen, og at det blev givet til de kristne ved dåben, idet celebranten tegnede korsets tegn på dem som udtryk for, at de nu tilhørte Kristus. Ghezzi forestiller sig, at nydøbte voksne selv tegnede et kors på deres pande som tegn på dette tilhørsforhold, og han citerer Tertullian for, at kristne skulle gøre det ofte og derved minde sig selv om, at de levede et kristenliv.

At gøre korstegnet er at tilkendegive et discipelforhold, og i sin bog uddyber Bert Ghezzi dette ved at beskrive seks forskellige betydninger af tegnet, gjort med eller uden ord. Han ser således korstegnet som 1) en bekendelse af troen; 2) en fornyelse af dåben; 3) en markering af discipelforholdet; 4) en accept af lidelse; 5) et forsvar mod Den Onde; 6) en sejr over egen svaghed og tilbøjeligheder.

¹ Bert Ghezzi er forfatter til et stort antal katolske bøger om familie, spiritualitet, katekese og trosliv i en moderne verden. Han har en ledende stilling på forlaget Servant Publications. Hans bog "The Sign of the Cross: Recovering the Power of the Ancient Prayer" er udkommet på forlaget Loyola Press, som siden 1912 har været drevet af jesuitterne i Chicago. Den kan bestilles hos netboghandelen www.amazon.co.uk i England, hvor den inkl. fragt og moms vil koste ca. £ 17,00, svarende til ca. 179,00 kr.

² Artiklen gengiver et interview, som Bert Ghezzi har givet til internettjenesten Zenit. Oversættelse og bearbejdning er foretaget af Erling Tiedemann.

³ Basilios den Store, formentlig 329-379, var biskop af Caesarea i Kappadokien. Sammen med sin bror Gregor af Nyssa og sin ven Gregor fra Nazianz udgør han den gruppe af teologer, som betegnes de tre kappadokiere.

⁴ Gal 6,17

1. Når man gør korsets tegn, aflægger man en mini-udgave af Credo; man bekender sin tro på Faderen, Sønnen og Helligånden, påpeger Ghezzi. Når man siger disse ord og beder i Guds navn, giver man udtryk for hans nærvær, og selv kommer man ham nær. Det er på den måde begrebet *navn* bliver brugt og forstået i Bibelen.

2. Korstegnet er et såkaldt sakramentalie;⁵ det er en fornyelse af dåbens sakramente. Hver gang man gør korsets tegn, siger man på en måde: "Jeg er død med Kristus og opstået til et nyt liv!" Som omskærelsen var et tegn på en konvertits forening med det jødiske folk, sådan er korstegnet på sin vis et udtryk for inkorporering i Kristi Legeme. Korstegnet gør én bevidst om, at man ved dåben er blevet lem på det legeme, der har Kristus som hoved, siger Ghezzi.

3. Korstegnet markerer, at man er discipel. I evangeliet siger Jesus: "Hvis nogen vil følge efter mig, skal han fornægte sig selv og daglig tage sit kors op og følge mig".⁶ Det ord, som kirkefædrene brugte om korstegnet er et græsk ord, der også bruges om det mærke, som en herre satte på sin slave, en hyrde på sit får, en hærfører på sine soldater. Korstegnet er en erklæring om, at "jeg er en Jesu discipel, der tilhører og følger ham". At fornægte sig selv, som evangeliet taler om, handler ikke blot om at give afkald på nogle småting. Er man discipel, er man i Kristi tjeneste og tilhører ikke længere sig selv. Ved at gøre korstegnet, siger man til Herren: "Jeg ønsker at adlyde dig. Jeg tilhører dig. Jeg vil være ledet af dig i mine valg. Jeg vil være lydige mod Guds lov, mod Kristi lære og mod Kirken".

4. Når lidelse kommer i et menneskes liv, er korstegnet udtryk for accept. Det erindrer om, at Jesus blev menneske og led for os, og at vi er delagtige i Kristi lidelse. Med et korstegn siger man her: "Ja, jeg er villig til at tage imod lidelse som en deltagelse i Kristi lidelse". Når man lider og føler, at Gud er langt borte, bringer korstegnet ham nær og er en forsikring om hans nærvær, hvad enten man føler det eller ej. Korstegnet er en måde at gå ind i dette nærvær på.

5. Et centralt punkt hos kirkefædrene er, at korstegnet er en beskyttelse mod Djævelen. Når man gør korsets tegn, er det en erklæring til Den Onde: "Hands off! Jeg tilhører Kristus! Han er min beskytter!" Korstegnet er på den måde både et offensivt og et defensivt redskab.

6. I denne gennemgang af seks forskellige måder at forstå korstegnet på peger Bert Ghezzi for det sjette endelig på at korstegnet kan bruges som en hjælp til at få gjort en ende på svagheder og tilbøjeligheder - alle de store problemer, vi hver for sig har, alle de ting, der har bidt sig fast, og som vi ikke kan komme af med. Kirkefædrene siger, at hvis man er vred, fuld af begær, bange, i sine følelser vold, eller hvis man slås med kødelige lyster, så gør et korstegn i fristelsens stund - og det vil hjælpe med at få problemet til at forsvinde. Selv siger Ghezzi, at han begyndte at gøre korsets tegn for at opnå kontrol over sit problem med at blive vred. At tegne et kors over sig selv er en måde at bryde vreden på og nå frem til at følge Jesus efter i tålmodighed.

Ikke kun for katolikker

Det er ikke kun katolikker, som gør korstegn som udtryk for deres tro. Det samme gælder anglikanere, lutheranere, metodister og presbyterianere. Det gælder specielt i forbindelse med dåb. I Luthers lille katekismus anbefaler han, at man gør korstegn, når man går i seng, og gentager det som den første ting næste morgen. Det er en skam, siger Bert Ghezzi, at mange ikke-katolikker ser på dét at gøre korstegn som noget, de ikke bør gøre, for det stammer jo fra den tidligste kirke, som vi alle er kommet af. Faktisk har Ghezzi netop skrevet sin bog i håb om, at den vil blive læst også af ikke-katolikker, og at de vil tage korstegnet til sig.

⁵ En handling eller andagtsform, der ikke i sig selv har sakramental karakter, men som henviser til og aktualiserer et sakramente.

⁶ Luk 9,23

I Zenits interview bliver Ghezzi spurgt om, hvorfor katolikker gør korstegn med vievand, når de kommer ind i eller går ud af en kirke, og han svarer, at det er, fordi forudsætning for at deltage i messens store offerhandling er, at man er døbt. Ved at gøre korstegn med vievand, når man kommer, siger man: "Jeg er døbt og kristen og bemyndiget til at deltage i messeofferet!" Og når man går igen, siger korstegnet, at messen aldrig ender, og at hele ens fortsatte liv er en deltagelse i Kristi offerhandling.

Korstegn er ikke noget, man skal betragte som en biting, mener Ghezzi. Som sakramentalie besidder korstegnet en enorm kraft. Det er ikke i sig selv årsagen til den åndelige realitet, som det betegner, men det støtter sig til Kirkens bøn – og derved virker det. Ghezzi viger ikke tilbage for at sige, at korstegnet er sakramentaliet par excellence.

– Når jeg ser professionelle sportsfolk gøre korsets tegn i forbindelse med en konkurrence, synes jeg, det er helt i orden, siger han til Zenit. At gøre korstegn udtrykker jo, at alt, hvad jeg gør, gør jeg i Kristi navn. Også sportskampe udkæmpes i Guds nærvær.

– Men når folk gør korstegn på en ligegyldig måde, ville jeg ønske, at de ville indse, hvor seriøs en ting, det er i sig selv. Det er en erklæring om at tilhøre Kristus, et ønske om at være ham lydige og at acceptere lidelsen. Det gælder også et kors, man bærer i en kæde om halsen: Det er ikke blot en lykke-charm til pynt.

Som en kommentar til udviklingen i USA, hvor lovgiverne i nogle sammenhænge er mindre tolerant over for offentlige vidnesbyrd om kristentroen, siger Bert Ghezzi:

– De kan foreskrive, at De ti Bud ikke må stå på en offentlig bygning, men de kan ikke forhindre os i at gøre korsets tegn i al offentlighed. Glem ikke, at Jesus sagde, at hvis vi skammer os ved ham, så vil han skamme sig ved os, når han kommer.⁷ Ved at bruge korstegnet skal vi ganske roligt lade folk se, at vi er kristne, og at vi hører Kristus til.

[Klik her for at udskrive artiklen \(printerens skal være tændt\)](#)

[Klik her for at sende artiklen til en ven eller bekendt \(Outlook skal være startet\)](#)

[Klik her for at komme til forsiden af catholica.dk](#)

⁷ Luk 9,26